GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA: BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ȚI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe treĭ lunĭ 3 fior.
Romănia și străinătate:
Pe anŭ 36 fr., pe șése lunĭ 18 fr., pe treĭ lunĭ 9 francĭ.

ANULŬ XLVIII.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 34. *Mercurĭ 13 (25) Februariu* **1885.**

Brașovŭ, 12 (24) Februariu 1885.

Multŭ sgomotŭ au făcutŭ foile maghiare cu nisce toasturĭ, ce s'au ținutŭ în timpulŭ pausei la balulŭ românŭ din Clușiu. Amŭ cetitŭ prin țiarele din Pesta telegrame lungĭ despre aceste toasturĭ. S'a țisŭ chiar că ele au inauguratŭ „era frățietății“ între Românĭ și Ungurĭ și că de aceea au o „însemnătate epocală.“

„Țiarulŭ guvernamentalŭ din Clușiu „Magyar Polgar“ scrie unŭ articulŭ de fondŭ lungŭ spre a ne dovedi, că „balulŭ inteligenței române din Clușiu a pusŭ fundamentulŭ la resolvarea cestiunei române.“

E fórte caracteristicŭ și comicŭ modulŭ prin care fóia mamelucilorŭ arméno-maghiarĭ din Clușiu crede a deslegá cestiunea română.

Pe terĕmulŭ politicŭ fórte cu greu ne vomŭ puté apropia unii de alții, țice „Magyar Polgar.“ Prin urmare nu ne rĕmâne decâtŭ terĕmulŭ socialŭ. „Salutămŭ dar idea ce a fostŭ sulevată la balulŭ inteligenței române din Clușiu, că trebue se căutămŭ a ne înțelege pe cale socială.“

Va se țică după „Magyar Polgar“ nu trebue sĕ se facă alta, decâtŭ ca la fiecare balŭ, séu concertŭ, séu nuntă românéscă sĕ mérgă câțĭva Maghiarĭ și sĕ bea cu óspeții de față românĭ în prosperarea frățietății lorŭ presente orĭ viitóre, pentru ca cestiunea română sĕ fie resolvată, fără ca acésta se coste pe societatea maghiară séu pe guvernŭ măcarŭ unŭ banŭ frântŭ, căcĭ Românii își vorŭ ține de onóre de a ospĕtá pe cei carĭ îi vorŭ onorá cu cinstita d-lorŭ presență.

Este așa de ciudatŭ și de ridicolŭ tótă afacerea cu pretinsele toaste de „înfrățire“ din Clușiu, încât chiar și „Kol. Közlöny“ colegulŭ lui „Magyar Polgar“, care asemenea se hrănesce din fondulŭ reptilelorŭ, nu póte decâtŭ sĕ rîdă cu hohotŭ asupra telegramelorŭ „epocale“, ce s'au trămisŭ la Peșta din incidentulŭ acela.

Când ni-a sositŭ și nouĕ telegrama „epocală“ dela biroulŭ de corespondență din Peșta amŭ înțelesŭ îndată, că aicĭ se tractéză de-o manevră din cele multe, carĭ au de scopŭ a seduce opiniunea publică asupra adevĕratelorŭ relațiunĭ dintre Românĭ și Ungurĭ.

Cunóscemŭ prea bine patriotismulŭ Românilorŭ din Clușiu și de aceea nu ne venea nicĭdecum a crede, ca ei în aceste momente sĕ fi datŭ prilegiu la o asemenea nedémnă demonstrațiune, prin care trebuia sĕ se vatĕme nobilulŭ sĕmțŭ alŭ Românului, nu mai puținŭ ca și a Ungurului.

Este nedemnŭ și imoralŭ de a trage o causă atâtŭ de sêntă și mare ca ceea a împăcărei dintre doue popóre conlocuitóre în noroiulŭ scorniturilorŭ sensaționale ale reporterilorŭ jidovescĭ. Este nedemnŭ și ofensătorŭ décă unŭ organŭ alŭ guvernului nu se sfiesce de a lega cestiunea română de nisce toasturĭ aduse la o petrecere între păhare, carĭ orĭcum sĕ fi fostŭ și orĭcine sĕ le fi ținutŭ n'au putută avé nicĭ o importanță politică, precum a observarŭ și unulŭ dintre toastanții românĭ.

Din acésta causă nu vomŭ publica toasturile d-lorŭ Dr. Silași și Coroianu, ce le-amŭ primitŭ cu poșta din urmă. Motivulŭ ce i-a îndemnatu pe numiții domnĭ de a ne trămite tecstulŭ vorbirilorŭ d-lorŭ îlŭ stimămŭ. Față cu sgomotulŭ ce s'a făcutŭ, dênșii simțiau necesitatea de a documentá, că nu le-a putută trece prin gândŭ de a se face unélta unorŭ demonstrațiunĭ înjositóre și nepatriotice. Nu ne-amŭ îndoitŭ de acésta.

Repețimŭ nu ne-amŭ îndoitŭ nicĭodată în adevĕratulŭ patriotismŭ alŭ Românilorŭ din Clușiu, și sperămŭ, că incidentulŭ din urmă îi va convinge și mai multŭ câtă precumpănire a pașilorŭ și vorbelorŭ sale și câtŭ tactŭ pretinde în gravele împrejurărĭ actuale acestŭ patriotismŭ dela dênșii, orĭ și unde vorŭ vení în atingere cu Maghiarii.

Sĕ ne permită însă frații noștri de a le spune cu tótă sinceritatea, că cu ocasiunea petrecerei dela 12 l. c. au comisŭ după părerea nóstră marea eróre de a priví pe procurorulŭ regescŭ, pe președintele oficiului orfanalŭ pe protonotariulŭ comitatensŭ și pe judele orfanalŭ, carĭ au luatŭ parte la aceea petrecere, ca representanțĭ ai Maghiarilorŭ.

Fără a ne atinge de onorabilitatea amintiților funcționarĭ, credemŭ că nu vomŭ greși, dacă vomŭ susține, că ei la balulŭ din Clușiu n'au putută sĕ represente decâtŭ pe guvernŭ, pe acelașŭ guvernŭ, a cărui unelte au avutŭ cutezanța de a face capitalŭ pentru scopurile lorŭ meschine politice și din acea simplă și nevinovată petrecere.

Rușii în Asia centrală.

Nicĭ unii dintre diplomații europenĭ nu urmărescŭ planurile lorŭ cu atâta tenacitate și cu atâta consecință ca diplomații rușĭ. De multe orĭ omulŭ crede, că Rusia s'a abătutŭ din drumulŭ, care-lŭ urmăresce cu o consecință de ferŭ. Din timpurile cele mai vechĭ Rușii au tinsŭ spre Orientŭ. Până a fostŭ Turcia tare și mare ea a împedecatŭ pe Rușĭ de a 'șĭ întinde domnia lorŭ spre Constantinopolŭ, cheia Orientului. Ér după ce a căḑutŭ puterea Turcilorŭ în Europa, a împedecatŭ pe Rușĭ în drumulŭ lorŭ către Constantinopolŭ Austria, Franța și Anglia. Dér mai cu sémă Anglia a săritŭ în spatele Rușilorŭ ca unŭ zăvodŭ. Rușii în mai multe rêndurĭ au ajunsŭ cu armatele sale până aprópe de porțile Constantinopolului, dér li s'au luatŭ bucătura chiar din gură.

Rusia vĕḑêndŭ că pe drumulŭ acesta nu póte ajunge la scopulŭ ce-lŭ urmăresce de sute de anĭ, a luatŭ altŭ drumŭ, care mai curêndŭ séu mai târḑiu o va duce la scopulŭ ce-lŭ urmăresce cu atâta tenacitate. Rusia voesce sĕ lovéscă într'o bună diminéță tocmai în inimă pe Anglia, care în totdéuna a opritŭ pe Rușĭ în drumulŭ lorŭ spre Constantinopolŭ, ea voesce sĕ lovéscă pe Anglia în India.

Rusia își urmăresce planurile sale în Asia centrală, unde a făcutŭ de câțiva anĭ marĭ progrese și anexiunĭ teritoriale. Ministrulŭ actualŭ Gladstone făcêndu-șĭ odată bilanțulŭ în politica esternă, care a urmărit'o ministeriile englesescĭ, ce au purtatŭ numele sĕu, va afla, că elŭ a contribuitŭ prea multŭ, pentru ca diplomații rușĭ sĕ 'șĭ realiseze planurile lorŭ orientale. Barierele care le pusese odinióră Parmerston Rușilorŭ, ca sĕ nu pótă străbate la strĕmtorile Mării, cine le-a ruptŭ? Cine s'a învoitŭ, ca prin tractatulŭ ce s'a încheiatŭ la Londra în 1871 sĕ se desființeze neutralitatea Mării Negre? Cine a deschisŭ drumulŭ colónelorŭ rusescĭ peste Balcanĭ detragêndŭ simpatiile lumii civilisate pentru Turcĭ prin compania de atrocitățĭ? Că nu s'a esecutatŭ tractatulŭ dela San-Stefano, ci în loculŭ lui s'a pusŭ tractatulŭ dela Berlinŭ nu e vina lui Gladstone, căcĭ de ar fi cârmuitŭ elŭ în 1878 Anglia n'ar fi făcutŭ nicĭ o oposițiune în contra acestui tractatŭ. Cum a resplătitŭ Rusia acéstă amicițiă acéstă umblare a primului ministru alŭ Britaniei după favórea Țarului? Istoria va pronunța asupra lui Gladstone odată o judecată aspră.

Motivulŭ celŭ adevĕratŭ, care a făcutŭ pe Anglia sĕ fie îngrijată pentru Orientŭ, a fostŭ India. Pe când Beakonsfield a năsuitŭ după o apĕrare efectivă, a Indiei, prin aceea că a ocupatŭ unele puncte strategice, în Afganistan, credḑ Gladstone a ajunge acelașĭ scopŭ printr'o convențiune cu Rusia. Chiar pe la 1873, când ocupară Rușii Chiva, schimbă Gladstone câteva note cu Gorciacovŭ, care aduse lucrulŭ acolo, ca amêndouĕ împĕrățiile sĕ respecteze fruntariile Afganistanului și sĕ privéscă acéstă țéră ca neutrală între posesiunile centrale asiatice ale Rusiei și ale Reginei Victoria. Guvernulŭ rusescŭ privi în acéstă convențiune o provocare de a supune tóte popórele, care până atuncea erau independente. Opera cuceririi, careînceput la 1869 dela Marea Caspică se termină sub guvernulŭ lui Gladstone. Încă în anulŭ 1875 au ocupatŭ Rușii Canalulŭ Cocand și apoi în anulŭ următorŭ l'au anexatŭ ca teritorŭ Fergana. In acelașĭ anŭ supuse Scobelev Cara-Cirgissii. A mai rĕmasŭ între teritorulŭ rusescŭ și între Afganistanŭ numai teritoriulŭ dela Merv și alŭ Turcomanilorŭ din Bocara. Indată după rĕsboiulŭ cu Turcii, începură Rușii cu Teke-Turcomanii rĕsboiu sub cuvêntŭ, că acestia superă caravanele rusescĭ. Acéstă scire produse mare larmă în Londra. Sĕ făcură reclamațiunĭ în Petersburg și împĕratulŭ Alexandru II declară, că nu va cucerí și ocupa Mervulŭ. Rușii sub Skobeleff ocupară fortăréța.

Alexandru II ș'a ținutŭ cuvêntulŭ dar fiulŭ sĕu n'a fostŭ obligatŭ și așa în Februarie 1884 Rusia își anexă Mervulŭ. Iuțéla cu care se apropiă Rușii de fruntarele Afganistanului a speriatŭ și pe Gladstone. Se țicea că Mervulŭ este cheia către Heratŭ și Heratulŭ cheia către Afganistanŭ. Alexandru II și Gorciacovŭ murise, ér marginile Afganistanului despre nordŭ erau fórte nesigurŭ definite și așa Gladstone cerŭ sĕ-se fixeze acele granițe. Anglia căpĕtă după cucerirea Mervului asigurarea din partea Rusiei, că amêndouĕ guvernele vorŭ regula granițele nordice ale Afganistanului. Comisiunea englesă așteptă de mai multe lunĭ la fața locului, dar delegații rușĭ nu mai sosescŭ.

Acum Rușii se folosescŭ de situațiunea strĕmtorată în care se află Anglia față cu Egiptulŭ și cu întreprinderile coloniale ale Germaniei în Africa spre a înaintá repede spre Heratŭ. Deja colónele rusescĭ, carĭ înaintéză pe două cărărĭ se află la jumĕtate drumulŭ între Mervŭ și Heratŭ și suntŭ numai vre-o 120 de milurĭ depărtațĭ de Heratŭ. Guvernulŭ englesŭ a făcutŭ reclamațiunĭ din causa acestei înaintărĭ la Petersburg, dar până acum n'a primitŭ nicĭ unŭ rĕspunsŭ. Intr'aceea guvernulŭ Țarului a însărcinatŭ p'unŭ inginerŭ cu numele Lessar cu o misiune specială la cabinetulŭ din Londra. Precum se vede misiunea lui Lessar are de scopŭ de a dobêndí dela Anglia consimțĕmêntulŭ pentru aceea, că Rusia sĕ anecteze teritorulŭ dintre râurile Heri-Rud și Murgab, care se ține deja de Afganistanŭ. Pre când însă Lessar negociéză, căzacii lui Kamarov au și ocupatŭ acestŭ teritoriu.

Este întrebare, țice »N. fr. Presse,« décă Rușii se vorŭ mulțămi cu atâtŭ séu vorŭ continua marșulŭ lorŭ spre Heratŭ. Acésta va depinde póte și dela desvoltarea ce-o vorŭ luá lucrurile în Egiptŭ și în Sudanŭ. In ședința dela 20 Febr. c. secretarulŭ de statŭ Cross a declaratŭ, că eventuala încercare a Rusiei, de a ocupá Heratulŭ póte avea cele mai seriốse urmărĭ. Este întrebare însĕ, décă acésta amenințare va intimidá cabinetulŭ din Petersburg așa ca sĕ renunțe la realisarea programului sĕu privitorŭ la Asia centrală. Dar și patiența Angliei va avé unŭ sfârșitŭ și atuncĭ în loculŭ lui Gladstone póte va veni altulŭ la cârmă, care se pórte o politică mai energică, dar nu sĕ póte scí dacă nu va fi atuncĭ prea târḑiu pentru dominațiunea englesă în India, care este amenințată din partea puterei nordice.

Din Sudanŭ.

Armata englesă din Sudanŭ se retrage dinaintea armatei Mahdiului, care înaintéză spre nord-ostŭ cu forțe marĭ. Unŭ raportŭ oficialŭ comunică că 400 de infanteriștĭ de ai Mahdiului, ajungêndŭ la 16 Februariu n. în apropiere de Abuclea, au întreținutŭ unŭ focŭ bine țintitŭ dar neregulatŭ asupra taberei englese dela Abuclea, comandată de Buller. Perderile Englesilorŭ suntŭ de 16

ómenĭ, între carĭ 4 oficerĭ. Deşi taberă póte resista în contra unei puterĭ marĭ, totuşĭ fiindŭ espusă pré multŭ focului duşmanului, e probabilŭ că Buller se va retrage spre Gakdulŭ, îndată ce va primi de acolo cămile.

O scire din Corti comunică că generalulŭ Stewart a muritŭ în Gakdulŭ în urma ranelorŭ ce le-a primitŭ în luptă cu Sudanezii. Acéstă scire a făcutŭ o adêncă impresiune asupra trupelorŭ englese.

Instrucţiunea şi patriotismulŭ.

Nu de multŭ „Românulŭ" se plânsese, că fraţii noştri de dincolo nu dau destule probe de adevĕratŭ patriotismŭ. Unŭ anonim rĕspundêndŭ „Românului" pune întrebarea: „Óre lipsa unui adevĕratŭ patriotismŭ, séu naţionalismŭ, nu provine la noi d'acolo că nu avemŭ destui ómenĭ capabilĭ şi instruiţĭ?" Acelaşŭ anonimŭ se ocupă apoi de starea instrucţiunei în România şi ḑice între altele:

„Institutele nóstre de învĕţămêntŭ nu suntŭ nicĭ d'ajunsŭ nicĭ organisate astfelŭ, ca sĕ pótă dá numĕrulŭ trebuitorŭ de ómenĭ instruiţĭ şi specialĭ. Cu sistema actuală de bacalaureatŭ nu credŭ că vomŭ ajunge s'avemŭ ómenĭ destui, carĭ sĕ populeze universităţile nóstre, celŭ puţinŭ în proporţiune cu cele douĕ universităţĭ ale Ungurilorŭ, pe carĭ ni-i luămŭ de esemplu şi ale cărorŭ universităţĭ au o poporaţiune de vre-o patru miĭ de elevĭ. In Transilvania, cu trei milióne de locuitorĭ, strĕinii, carĭ nu facŭ nicĭ jumĕtate din aceea poporaţiune, au maĭ multe licee decâtŭ România întrégă. In Ungaria propriă abia credŭ că esistă comitatŭ (judeţŭ), care sĕ nu aibă celŭ puţinŭ unŭ liceu.

»Relativŭ la numĕrulŭ îngrozitorŭ de micŭ alŭ liceelorŭ nóstre, în raportŭ cu proporţiunea şi cu lipsa ómenilorŭ instruiţĭ, îmĭ permitŭ a observá că este pĕcatŭ naţionalŭ ca oraşe ca Galaţĭ, Brăila, Giurgiu, Severinŭ, Ploiescĭ etc. etc., sĕ mai stee fără licee, căcĭ ele suntŭ adevĕratele focare de sciinţă şi de românismŭ, şi nicĭ unŭ sacrificiu, orĭ câtŭ de mare ar fi, n'ar putea rĕdică nivelulŭ culturei naţionale prin oraşele nóstre, în modŭ atâtŭ de sicurŭ de iute şi de strălucitŭ, precum arŭ face aceste licee.

»Cu economiă şi renunţândŭ la pretenţiunĭ esagerate d'a face din licee ceva perfectŭ dintr'odată, înmulţirea liceelorŭ ar costá o sumă relativŭ mică şi gimnasiele nóstre, care n'au nicĭ unŭ înţelesŭ, s'ar preface în adevĕrate scolĭ secundare cu unŭ scopŭ bine definitŭ. Vrênd nevrêndŭ îmĭ vine întrebarea: cum din atâţĭ profesorĭ câţĭ suntŭ în România, mulţĭ veniţĭ din Transilvania, n'au observatŭ rĕulŭ în decursŭ de atâţia anĭ? Ministrulŭ instrucţiunei publice din Ungaria — acelŭ omŭ nefastŭ pentru Românii de acolo — trebue sĕ aibă peste 15 anĭ la acelŭ ministerŭ. La noi, precum observă »Românulŭ« în unŭ numĕrŭ trecutŭ, pare că nu esistă acelŭ rara avis «

La acestea rĕspunde „Românulŭ":

Nu numai noi, carĭ necurmatŭ am susţinutŭ aci scóla şi arma, dar stăruimŭ a crede, că nu este nimenĭ, care sĕ nu fie convinsŭ, că omulŭ fără instrucţiune este ca unŭ omŭ fără ochĭ, şi amŭ puté ḑice şi fără braţe. Noi însă amŭ vorbitŭ de patriotismŭ ér nu de instrucţiune, şi dechiărămŭ îndată, că credemŭ mai lesne, că patriotismulŭ deschide scólele decâtŭ că instrucţiunea, fără educaţiune, produce patriotismulŭ.

Ca sĕ vorbimŭ puţinŭ şi sĕ fimŭ mai lesne înţeleşi ne întrebămŭ: Ce scolĭ, ce gimnasii, ce licee avŭ poporulŭ grecŭ, care dela 21 şi până la 1830 a intunecatŭ chiar eroismulŭ şi patriotismulŭ Elenilorŭ anticĭ? Ce sciinţă de carte avură eroii dela Arcadion, carĭ spăimântară omenirea prin olocaustulŭ lorŭ, dela 10 Noemvre 1866, pentru patriă şi libertate? Ce sciinţă de carte avură pompierii noştri dela 1848? Ce sciinţă de carte avură vitejii patrioţĭ ai lui Iancu?

Ca sĕ vorbimŭ de Ungurĭ, şi numai în timpii din urmă, scólele, gimnasiele şi liceele ce avéu în Ungaria făcură pe Maghiari sĕ vorbéscă latinesce pentru a nu vorbi nemţesce? Instrucţiunea lorŭ cea mare făcut-a pe Ungurĭ, bărbaţĭ şi femei, sĕ pórte necurmatŭ vestmintele naţionale, şi sĕ împingă manifestarea chiar până la ridicolŭ? Instrucţiunea lorŭ cea mare făcutu-i-a sĕ se unéscă şi puindu-se pe lucru sĕ facă cu banii lorŭ vapóre pe Dunăre, şcolĭ, teatre şi chiar academii de musică? Instrucţiunea lorŭ cea mare făcutu-i-a ca dela 1848 şi până deveniră egalĭ cu imperiulŭ Austriei, cu toţii, bărbaţĭ şi femei, sĕ sacrifice viaţa, sĕ sacrifice averile lorŭ, pentru a propagă Ungaria în tótă Europa? Instrucţiunea lorŭ cea mare îi făcŭ ca în totŭ timpulŭ esilului sĕ trămită din Ungaria esilaţilorŭ unŭ milionŭ pe anŭ, numai pentru cheltuielile de propagandă prin pressă, prin broşurĭ şi prin felurite mijlóce? Şi apoi, după triumfŭ, sciinţa de carte i-a luminatŭ pentru a face scolĭ bune şi multe, în tóte comitatele şi oraşele şi nesciinţa absolută de carte făcutu-ne-a pe noi sĕ nu facemŭ ce n'amŭ făcutŭ?

Incă odată: amŭ fostŭ şi suntemŭ pentru rĕspândirea necurmată şi întinsă a instrucţiunii. Repeţimŭ însĕ că instrucţiunea nu insuflă şi patriotismulŭ. Pentru acésta se cere o educaţiune specială şi care începe în familiă şi sĕ desvóltă apoi la scólă, prin cărţile, carĭ sĕ dau elevilorŭ, prin metoda, era sĕ ḑicemŭ, prin suflarea învĕţătorului şi apoi a societăţii.

Incă unŭ esemplu pentru ca se fimŭ mai lesne şi mai bine înţeleşĭ. Ce sciinţă aveau dascălii noştri românĭ după deschiderea scólelorŭ în urma invasiunii dela 1828? Destulŭ de micuţă, şi cu tóte acestea acei profesorĭ nu numai că dau elevilorŭ mai multŭ învĕţămêntŭ decâtŭ aveau dênşii — ei învĕţau pe tótă séra pentru a puté învĕţă pe copii a doua ḑi — dar le insuflau respectulŭ datoriei — nicĭ unulŭ n'a lipsitŭ odată dela datoria lui — şi le insuflau iubirea de Patria. Aşa făcea familia Popp, aşa Aaron, aşa Simonidi dela Pitescĭ, aşa Pavlidi, etc., etc.

Loculŭ unde ai născutŭ, unde ai crescutŭ, unde ai trăitŭ, unde ai suferitŭ, unde ai iubitŭ, identitatea şi solidaritatea de interese, de lupte, de suferinţe şi de sacrificii, tóte acestea împreună constitue iubirea Patriei. Unii ḑicŭ, că cei carĭ iubescŭ omenirea nu potŭ avea iubirea patriei lorŭ. Credemŭ din contră că precum cu câtŭ iubescŭ mai tare familia mea, cu atâtŭ iubescŭ mai multŭ celelalte familii, popórele, omenirea. Montesquieu ḑice: »Iubirea de Patriă conduce la îmbunătăţirea moravurilorŭ, şi acésta la iubirea Patriei.« »Patria, adaogă Tanile Delord, nu este numai o idee, unŭ principiu, unŭ simbolŭ; este o fiinţă, care esistă, pe care o veḑi, către care te adresezĭ; într'altfelŭ s'ar ḑice óre: Patria absinte? Etă de ce nostalgia este o bólă atâtŭ de durerósă; ea sémĕnă atâtŭ de multŭ cu amorulŭ.« Iubirea de Patriă conţine negreşitŭ şi ambiţiunea. Precum omulŭ voiesce ca fiinţele ce iubesce sĕ fie marĭ şi nobile în tóte, totŭ astfelŭ şi patriotulŭ voiesce ca Patria lui sĕ devie mare, puternică, sĕ devie, de se póte, lumina lumii. D'aci omulŭ cade şi în şovinismŭ. Sfĕrşimŭ cu unŭ cuvêntŭ, care pe mulţĭ îi va ridică în contra nóstră: Preferimŭ chiar şovismulŭ lipsei patriotismului.

SCIRILE ḐILEI.

Adunarea generală a Reuniunii române de gimnastică şi de cântărĭ din locŭ se convócă pe Duminecă în 1 Martie (17 Faurŭ) 1885 cu provocare la § 7 b. alinea 2 din statute

Ioanŭ Lengerŭ, preşedinte. Dr. **Ioanŭ Bozoceanu**, secretariu.

—0—

Esecuţiunile pentru dare au începutŭ în Braşovŭ, şi mai cu sémă la Românii din Scheiu, cu tótă furia. Executorii nu mai ţinŭ sémă nicĭ de miseria nicĭ de lacrămile bieţilorŭ ómenĭ, carĭ în zadarŭ se rógă a fi aşteptaţĭ sĕ plătéscă în rate.

—0—

Ministrulŭ comunicaţiunei şi-a retrasŭ ordinaţiunea, prin care se sustrăsese debitulŭ postalŭ scrierei apĕrute în Bucurescĭ »Revoluţiunea lui Horea în Transilvania şi Ungaria.«

—0—

La şcóla de industriă din Cernăuţĭ au fostŭ în anulŭ 1884 înscrişĭ 356 elevĭ: gr. or. 10, gr. cat. 15, protest. 36, rom. cat. 102 şi evrei 183, aşa dară cu 20 mai multŭ de jumătatea tuturorŭ şcolarilorŭ suntŭ evrei, ér românĭ cei mai puţinĭ. »Candela« se întrébă, décă suntŭ greco orientalii Bucovinenĭ în progresŭ şi îndémnă pe preoţĭ a sfătuí şi îndupleca pe confesionalii noştri, sĕ-şĭ triméţă copii la diferite şcóle şi meserii.

—0—

Comitetulŭ definitivŭ alŭ »Academiei ortodocse« pentru literatură, retorică şi musică bisericéscă în seminariulŭ Archidiecesanŭ din Cernăuţĭ, se compune din: Al. G. Şandru preş., O. Dlujanschi secret. de esterne, Th. Gramatovicĭ secret. de interne, G. Georgescu casarŭ, S. Mărginénu bibliotecarŭ, T. Timinschi şi D. Buracŭ, orânduitorĭ. Secţiunea liter. o facŭ G. Popovicĭ preş. cŭ Dlujanschi şi Timinschi; cea musicală G. Drobotŭ preş. cu Gramatovicĭ şi Mărginénu. Şedinţa de Duminecă 4 Ianuariu o deschise G. Şandru prin discursulŭ la care rĕspunse In. Pr. Sân. Sa pr. Mitopolitŭ Morariu vorbindŭ despre concordia, cu care trebue sĕ selucre contra indiferentismul i religios. M. Bendeschi vorbi despre »înrîurirea creştinismului asupra desvoltărei spirituale a omului din punctŭ de vedere moralŭ.« O Dlujanschi ceti o poesiă ocasională ér chorulŭ seminarialŭ cântă psalmulŭ 120. — La şedinţa solemnă a Academiei ţinută în 30 Ian. în sala reşedinţei au fostŭ de faţă mulţĭ óspeţĭ. S'au cetitŭ trei elaborate — douĕ în limba română — de G. Popoviciu Bănăţénulŭ, O. Dlujanschi şi T. Timinschi. Corulŭ a cântatŭ 4 bucăţĭ. Succesulŭ, ḑice »Candela,« a fostŭ peste aşteptare bunŭ.

—0—

Ministrulŭ de finanţe va presentá dietei unŭ proiectŭ de lege, pentru înmulţirea monedei de aramă în valóre de 2 milióne florinĭ.

—0—

D. Iuliu Popŭ, ospĕtarŭ în Alba-Iulia, ne comunică că la balulŭ ce s'a datŭ în Teuşŭ în folosulŭ docentului a contribuitŭ cu 1 fl. 50 cr, ér nu cu 1 fl, cum a fostŭ trecutŭ în darea de sémă.

—0—

Cetimŭ în »Curierulŭ financiarŭ« din Bucurescĭ: »Mai mulţĭ domnĭ deputaţĭ şĭ-au însuşitŭ proiectulŭ de lege asupra »brevetelorŭ de invenţiune« aflatŭ pe biroulŭ Camerii încă din sesiunea trecută. Proiectulŭ de lege în cestiune acordă inventatorului pentru orîce nouĕ descoperirĭ şi invenţii în tóte industriele, dreptulŭ esclusivŭ de esploatare pe timpŭ de 5, 10, 15, 20 anĭ, după raritatea şi importanţa obiectului inventatŭ şi descoperitŭ. Sunt considerate ca nouĕ invenţiunĭ: invenţiunile nouĕlorŭ produse séu articole industriale; invenţiunile de nouĕ mijlóce séu nouĕ aplicaţiunĭ de mijlóce deja cunoscute pentru obţinerea unui resultatŭ séu a unui produsŭ industrialŭ. De asemenea vorŭ fi considerate ca nouĕ descoperirĭ orîce obiecte care înainte au fostŭ necunoscute în esenţa lorŭ. Nu se potŭ breveta: 1) composiţiele farmaceutice séu orîce felŭ de remedii; 2) planurile şi combinările de creditŭ şi de finance. Streinii potŭ dobêndi în România brevete de invenţiă; o descoperire brevetată în strĕinĕtate se va puté breveta şi în România. Orîce vătămare adusă drepturilorŭ persónei brevetate, fie prin fabricaţia articolelorŭ produse, fie prin întrebuinţarea mijlócelorŭ sale care sunt brevetate, constitue delictulŭ de contrafacere pedepsitŭ cu amenda de 200—2000 lei şi cu închisóre dela 15 ḑile până la 6 lunĭ. In casŭ de recidivă, contra-făcătorii se vorŭ pedepsi pe lângă amenda susmenţionată cu închisóre dela 2 lunĭ la unŭ anŭ. Proiectulŭ de lege asupra brevetelorŭ industriale e menitŭ, împreună cu altele, a favorisa desvoltarea industrielorŭ în ţéră.«

—0—

Bugetulŭ ministerului de rĕsboiu alŭ României pe anulŭ viitorŭ 1885—86, distribuitŭ deputaţilorŭ, cuprinde crearea a încă douĕ batalióne de geniu, a unui regimentŭ de roşiorĭ Nr. 4. şi a unei scóle de rĕsboiu.

—0—

Bugetulŭ datoriei publice a României pe eserciţiulŭ 1885—1886 este de 51.129,172 lei, 94 banĭ. Comparândŭ acéstă cifră cu aceea din bugetulŭ anului 1884-85 în suma de 50.130,063, 87, b., resultă unŭ sporŭ de 999,109 lei. Acestŭ sporŭ ministrulŭ de finance îlŭ justifică prin agiulŭ esorbitantŭ alŭ aurului şi prin faptulŭ că anuitatea rentei amortisabile 5% s'a calculatŭ asupra întregei valorĭ a rentei emise, pe când în anulŭ 1884-85 ea a fostŭ calculată numai asupra valórei rentei rĕmase în circulaţiă.

—0—

»Gil Blas« a adresatŭ unŭ apelŭ pentru facerea unui album intitulatŭ „A 83-a aniversare a lui Victorŭ Hugo.« Fără deosebire de naţionalitate nicĭ de partidă cele mai înalte ilustraţiunĭ contimporane au rĕspunsŭ la acestŭ apelŭ; se póte ḑice că Victor Hugo va fi celebratŭ acuma de elita intelectuală a lumei civilisate. Intre o mulţime de sutimĭ de nume, citămŭ pe următorii: Aly, bei de Tunis; Carolŭ I. regele României; Sarah Bernhardt; Emilio Castellar; Elisabetha, regina României; Gent, preşedintele confederaţiei Elvetice; Moritz Jocay; F. de Lesseps; Pasteur; J. Richepin; H. Rochefort; Mihailŭ Rosetti; Sacher Massoch; Scholl; Tricupis; Emile Zola; etc. Aniversarea a 83-a a lui Victor Hugo va fi la 26 Februarie st. n.

Spaime şi agitaţiunĭ.

Mai ḑilele trecute »Ellenzék,« voindŭ sĕ arate că noi Românii nu suntemŭ împedecaţĭ de a ne cultiva limba nóstră, spunea că ministerulŭ a aprobatŭ statutele reuniunei »Opinca." Nu trecŭ însĕ multŭ, şi comitetulŭ provisoriu ne făcŭ cunoscutŭ, că statutele s'au înapoiatŭ de ministerŭ, care cere sĕ se facă unele modificărĭ.

»Ellenzék,« în locŭ sĕ se ruşineze că a spusŭ unŭ neadevĕrŭ, profită acum de neîntărirea statutelorŭ şi începe a agita în contra »Opincei« într'unŭ modŭ, care numai cinste nu'i póte face. Intr'unŭ articolŭ, isvorîtŭ din nisce creerĭ carĭ suferŭ de bóla agenţilorŭ secreţĭ, provócă organele guvernului sĕ vegheze asupra unui »agentŭ,« care recruteză aderenţĭ pentru numita reuniune, înainte de a fi întărite statutele ei.

„Cine póte garanta pentru aceea — ḑice sperialulŭ »Ellenzék« — că astefelŭ de agenţĭ nu submineză constituţiunea, nu lucreză în contra integrităţii patriei séu că nu aţîţă chiar la rĕscólă? Nimenea. Tocmai de aceea ar fi de doritŭ sĕ veghiămŭ asupra lorŭ şi sĕ'i împedecămŭ de a puté turbura pacea publică şi amiciţia dintre popórele nóstre. Noi suntemŭ, nu'i vorbă, aderenţĭ credincioşĭ ai liberei cugetărĭ şi ai liberei acţiunĭ (?), dar dispoşiţiunea nóstră în acéstă privinţă nu póte merge aşa departe, ca sĕ permitemŭ a ni se da focŭ casei nóstre pe deasupra capetelorŭ nóstre. Casa este trecută în cărţile fundurale pe numele nostru în istoria poporelorŭ; pentru susţinerea ei intactă suntemŭ în prima liniă responsabilĭ; de aceea e datoria nóstră sĕ veghiămŭ şi orîce mişcare, ce se provócă de nisce „mişei" fără consciinţă, sĕ-o urmărimŭ cu atenţiune şi sĕ-o conducemŭ în albia ei ordinară."

Bietulŭ scriitorŭ dela „Ellenzék« visase peste nópte că cine-va îlŭ cinstesce cu o casă — se vede că stă rĕu — dar că nisce făcătorĭ de rele vrea sĕ-i dea focŭ

Diminéța deșteptându-se și vědêndu-se că a fostŭ în visŭ, ceea ce elŭ n'a doritŭ — ca țiganulŭ — îi cădů něcadůlŭ pe »Opincă« în contra căreia agitéză.

Agenții maghiarisărei din Clușiu strigau mai deunădĭ că dacă, Românii își înființéză o reuniune ca »Opinca« pentru conservarea naționalitățiĭ lorŭ proprie, de ce sě nu pótă Maghiarii din Clușiu înființa o reuniune pentru propagarea și lățirea maghiarismului? Cu ce-o sě-șĭ mai justifice acum planulŭ de maghiarisare în stilŭ mare pe cale socială, după ce le denégă Românilorŭ chiar și dreptulŭ de a avé o reuniune numai pentru desvoltarea lorŭ fără nicĭ unŭ scopŭ agresivŭ? Nu este acésta o dovadă mai multŭ că ei voiescŭ nimicirea Românismului?

Procesŭ de pressă pentru calumniă.

La 21 Februariu s'a pertractatŭ înaintea curții cu jurațĭ din Aradŭ procesulŭ de pressă intentatŭ redactorului fóiei șoviniște »Alföld« de cătră d. Ioanŭ Moldovanŭ. Redactorulŭ Tiszti declarase în »Aradi Hirlap« pe d. Moldovanŭ de trădătorŭ de patriă de frunte, fiindcă acesta e aderentŭ alŭ programei din Sibiiu.

Tiszti a fostŭ apěratŭ de advocatulŭ Nicolicĭ, care a dișŭ că dreptate a avutŭ acusatulŭ sě tracteze astfelŭ pe acusatorulŭ. Tiszti, în apěrarea sa plină de »spiritŭ patrioticŭ,« a declaratŭ că și când ar fi pusŭ în furcĭ, ar numi trădătorĭ de patriă pe toțĭ cățĭ țină la programulŭ din Sibiiu, care țintesce sě rupă Ardélulŭ de Ungaria. Toțĭ »patrioții« cățĭ au fostŭ de față au aprobatŭ vorbele lui Nicolicĭ și Tiszti.

Acusatulŭ a fostŭ achitatŭ cu 10 contra 2 voturĭ fiindŭ aplăudatŭ de publicŭ. Mare e bucuria printre Maghiarĭ. Curiosŭ e că juriulŭ a recunoscutŭ că articolulŭ l'a scrisŭ acusatulŭ Tiszti și că în elŭ sě cuprinde vătěmare de onóre, și cu tóte acestea verdictulŭ a fostŭ: nu-i vinovatŭ de aceste delicte.

Judece cetitorii noștri, că ce au voitŭ sě arate Maghiarii din Aradŭ cu unŭ asemenea verdictŭ altceva, décă nu sě demonstreze în contra juriului din Sibiiu

O voce în causa pretinsei »frățietăți« din Clușiu.

Din nordulŭ Transilvaniei, Febr. 1885.

Domnule Redactorŭ! Precum amŭ vědutŭ prețuita fóiă »Gazeta« de când a eșitŭ celŭ dintâiu Nr. nu încétă de a comunică plângerĭ peste plângerĭ. Sě nu cugetațĭ cumva dintru începutŭ cumcă și eu amŭ pățitŭ ceva cu »frații« Maghiarĭ! Trebue sě le dicŭ »frațĭ,« căcĭ la óspețulŭ din 12 Febr. au dișŭ unii, că ei frățietate vréu, au vrutŭ totdéuna și vréu și pe viitorŭ.......... Vedĭ bine că n'au dișŭ neadevěrŭ. Românii totdéuna au vrutŭ pacea, au vrutŭ frățietatea și buna înțelegere. Acésta au documentat'o și în faptă nu numai cu vorba. Lucrulŭ stă însě așa, că cu conlocuitorii Maghiarĭ nu mai poțĭ sě te înțelegĭ. Dicĭ una și dênșii ți-iau cuvêntulŭ și ți-lŭ întorcŭ în tóte stadiele metamorfosărei și pe urmă te publică de „agitatorŭ, nepatriotŭ, viperă etc.« Nu e de lipsă sě enuměrŭ esemple, căcĭ cine a urmăritŭ foile românescĭ și cele maghiare din Clușiu numai de unŭ anŭ de dile încóce se póte convinge. Foile maghiare în continuu ne-au arětatŭ de cei mai rěi patrioțĭ ai acestei patrie, și până acolo au ajunsŭ »civilisatorii Orientului din Clușiu« încâtŭ îțĭ spărgeau ferestrile și pe drumŭ te scuipau. Și apoi încă totŭ noi sě vorbimŭ de frățietate, noi sě ne încercămŭ a ne înfrăți noi cei batjocurițĭ și făcuțĭ gunoiu prin espresiunĭ, carĭ numai în dicționarulŭ maghiarŭ se află?!

Óre pentru ce sě ne umilimŭ noi și mai tare, óre nu ne-amŭ umilitŭ destulŭ? Așŭ dori sě ne arěte Maghiarii cu documente cumcă noi Romanii amŭ fostŭ și suntemŭ patrioțĭ rěi, că amŭ lucratŭ în contra statului și în contra dinastiei. Documente vréu și nu întorsěturĭ și frase bombastice, cu carĭ se scólă ei și contra celui mai mare adevěrŭ constatatŭ.

Noi pacea o voimŭ și totŭ pacinicĭ amŭ fostŭ, trebuie dară ca acum ei sě ne arăte că vreau pacea și buna înțelegere. Eu după câtŭ cuprindŭ cu creerii mei așa înțelegŭ frățietatea, că câtŭ are fratele am și eu, Eu sě-i respectezŭ dreptulŭ lui și elŭ pe alŭ meu.

Dér Maghiarii óre așa facŭ? Ei trebue sě purcédă la înfrățire reparândŭ mai ântéiu daunele causate, apoi sě se arăte a fi demnĭ de frățietatea nóstră și atuncĭ apoi bucurosŭ îi vomŭ privi de frațĭ, altmintrelea nu, fiindcă eu toemai atâta dreptŭ am în acéstă patriă câtŭ și Maghiarulŭ, prin urmare noi Românii așteptămŭ dela dênșii în faptă înfrățirea; nu o voescŭ, pentru ce óre sě o voimŭ noi? **Nestor.**

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ »Gaz Trans.«)

Viena, 24 Februariu. — Părechea princiară de corónă a plecatŭ erĭ séra în Orientŭ. La gară au apărutŭ comitele Kalnoky, Chottek, Wilizek, Stefan Karolyi, Wurmbrand, scriitorulŭ Weilen, membrii ambasadei belgiane.

Paris, 24 Februariu. — Camera a respinsŭ supra-taxa de 4 fr. pusă pe cereale declarândŭ guvernului că suprataxa de 3 fr. este deajunsŭ.

DIVERSE.

Balulŭ românŭ din Viena. — „Neues Wiener Tagblatt« dela 17 Februariu conține în edițiunea de séră o cronică a balului românŭ ce s'a datŭ de Românii din Viena. Raportulŭ se datoréză penei d-lui Max Schlesinger, foiletonistulŭ numitei foi. Iată cum sună în resumatŭ acestŭ raportŭ:

Când Goethe în »Divanulŭ vest-osticŭ« făcŭ o mulțime de reflexiunĭ atâtŭ de profunde asupra relațiunilorŭ lumei orientale cu lumea occidentelă, programulŭ carnevalului vienesŭ nu vorbea încă de balulŭ românŭ; altfelŭ marele poetŭ și cugetătorŭ germanŭ ar fi găsitŭ de sigurŭ unŭ locŭ în »Divanulŭ« sěu pentru acéstă splendidă sěrbătóre orientelă-occidentală, la care civilisațiunea Occidentului era representată prin elemente orientale. Nu trebue sě 'nțelegemŭ prin acésta numai covórele orientale, care eu decoratŭ cu profusiune balulŭ românŭ, ci totalitatea fisionomică a societății balului, pe care se pare că o 'ncunjiură unŭ aerŭ orientalŭ, — se vědŭ acolo capete femeescĭ, care nu se vědŭ de locŭ, séu fórte rarŭ la balurile de elită ale vestului, capete cu unŭ profilŭ unicŭ în felulŭ sěu, cu ochĭ carĭ au o altă limbă decâtŭ ochii balurilorŭ de elită ale Europei vestice și se audŭ nume care oferă unŭ centrastŭ acusticŭ plăcutŭ față cu numele ce se audŭ de obiceiu; capete nouě, ochĭ noi, nume nouě marchéză acestŭ calŭ vest-osticŭ. D. Max Schlesinger descrie apoi decursulŭ și societatea balului, spune că și prințulŭ de corónă Rudolfŭ ar fi avutŭ dorința a asista, dér oboséla l'a împedecatŭ. La 4 óre diminéța, dice cronicarulŭ, se jucă ultimulŭ cuadrilŭ și dănțuitórele potŭ fi cu deosebire mulțămite de balulŭ Româniilorŭ, căcĭ pentru ele a fostŭ nu numai celŭ mai orientalŭ, dér și celŭ mai prețiosŭ balŭ din acestŭ sesonŭ.

***

Turburărĭ în Parisŭ. — Peste așteptare înmormêntarea publicistului și comunistului Jules Valles a adunatŭ o nenuměrată mulțime de lume și au fostŭ demostrațiunĭ contra Germanilorŭ; totodată au fostŭ încăerărĭ sângerόse între socialiștĭ și studențĭ. La casa mortuară în bulevardulŭ St. Michel (cuartierulŭ studențilorŭ), se adunaseră mulțĭ lucrătorĭ înainte de amédĭ. Se împărțéu buchete roșii și foi volante socialiste și anarchiste.

De-a lungulŭ bulevardului se înșiraseră studențĭ, micĭ comersanțĭ și servitorĭ de prin birturĭ. Circulația stagna. Mulțimea se puse în mișcare strigêndŭ: »Trăiască Comuna!« Cadavrulŭ lui Valles era într'unŭ cosciugŭ simplu după dorința rěposatului.

In urma carului funebru mergea Rochefort, deputatulŭ Laguerre, mulțĭ diariștĭ și publiciștĭ radicalĭ, revcluționarĭ din tóte țěrile, apoi societățĭ de lucrătorĭ cu stégurĭ roșii și anarchiștĭ cu stégurĭ negre. Stégurile avéu diferite inscripțiunĭ, ca: »Ni Dieu, ni maître!« Intre embleme era și o cunună de viorele cu inscripția: »Socialiștii germanĭ din Parisŭ.« Imprejurŭ mai erau vre-o dece Germanĭ. Intre studențĭ se lăți iute strigătulŭ: »Aicĭ sunt Germanĭ cu o emblemă germană! Josŭ cu ea!« Intr'o clipă se formă unŭ convoiu de studențĭ paralelŭ cu cortegiulŭ mortuarŭ și se audiră strigăte: »Josŭ cu stégulŭ germanŭ! Josŭ cu Prusienii! Trăiască Franța!« La începutŭ strigătele erau mai multŭ batjocoritóre, decâtŭ amenințătóre, dar nefăcêndu-se pe gustulŭ studenților, ba din contră unŭ stégŭ roșu cu inscripția: »Les égaux du XI arondissement« alăturându-se simbolicŭ pe lêngă emblema germană, atuncĭ convoiulŭ studențilorŭ se mări și lumea începŭ sě strige amenințătorŭ: »La o parte cu emblemele germane! In noroiu cu ele! Josŭ cu Bismarck! Josŭ cu Germania! Trăiască Alsacia și Lorena!« Socialiștii luară iute în mijloculŭ lorŭ pe Germanĭ și cu bastónele erau gata sě-i apere. Imprejurŭ se striga totŭ mai tare: „Smulgeți-le emblema germană! Fie-vě rușine de a fraterniza cu Germanii; sunt spionĭ!« Așa au mersŭ până în bulevardulŭ Saint-Germain.

Socialiștii rěspundeau studențilorŭ cu sarcasme, ridicau pălăriile și strigau: »Trăiască Comuna!« Când însě fŭ aruncatŭ unŭ ciomagŭ spre emblema germană, când studenții voiră sě spargă cortegiulŭ și unŭ studentŭ avŭ idea nefericită de a arunca nisipŭ și pietre asupra socialiștilorŭ, aceștia înfuriațĭ strigară: „Trăiască Comuna!« și năvăliră cu bețe asupra mulțimii, deteră cu petre și noroiu și bătură pe unii studențĭ până la sânge. Pe drumŭ până la podulŭ Senei fură numai provocărĭ furtunóse și strigăte: »Josŭ Germania! Josŭ cu Bismarck! Omorîțĭ pe Prusacĭĭ!« Trăiască Socialiștii, Trăiască Comuna!« Lângă unŭ șanțŭ eșiră socialiștĭ, loviră cu bastóne și umbrele în lume și se încăerară cu publiculŭ, încâtŭ mulțĭ fură rănițĭ. Unŭ studentŭ fiindŭ atacatŭ de mulțĭ socialiștĭ, alțĭ studențĭ îi veniră în ajutorŭ, dar fură respinșĭ de socialiștĭ. Publiculŭ își esprima indignarea, dar fugea de petre și noroiu. Dincolo de Sena fŭ mai liniște. In piața Bastiliei era multă lume. La columna Iulia se audiră strigăte: »Trăiască revoluția! Trăiască Comuna!« totŭ așa în strada La-Roquette, unde érăși se făcură învălmășelĭ.

***

Unŭ ofițerŭ de poliția dispărutŭ. — Se scrie din Varșovia dela 17 Faurŭ n. că ofițerulŭ polițienescŭ din Varșovia Ștșerba, care se bucura de mare încredere la generalulŭ Tolstoi și care cu ocasiunea întêlnirii dela Skiernevice fusese însărcinatŭ cu siguranța țarului, a dispărutŭ fără urmă. Dela plecarea familiei împěrătescĭ dela Skiernevice, Ștșerba nu s'a mai întorsŭ în Varșovia. Tóte cercetările întreprinse de poliția până acum au rěmasŭ fără resultatŭ. Abia acum i s'a permisŭ pressei sě comunice publicului faptulŭ, ca cu ajutorulŭ lui sě se facă nouě cercetărĭ. Unii dicŭ că ofițerulŭ a cădutŭ jertfă pré marelui sěu zelŭ. Cu ocasiunea descoperirei unui grupŭ socialŭ-revoluționarŭ, s'a purtatŭ așa de aspru, încâtŭ comitetulŭ revoluționarŭ secretŭ l'au pusŭ la index și la întórcere dela Skiernevice, oficerulŭ a cădutŭ pe drumŭ cătră Varșovia în mânile rěsbunătorilorŭ. Alții spunŭ că Ștșerba a fostŭ unŭ aliatŭ secretŭ alŭ nihiliștilorŭ, dela carĭ primindŭ o misiune n'a împlinit'o și astfelŭ nihiliștii l'au esecutatŭ pe elŭ. Administrațiunea polițienéscă vede în acéstă misteriósă dispariţiune cea dintêiu manifestare îngrozitóre a reaparițiunii celorŭ secrețĭ, S'a apeletŭ, printr'o circulară, și la ajutorulŭ poliției din streinătate, sě ceute pe oficerulŭ dispărutŭ.

***

Clerulŭ în Grecia și în Rusia. — După „Ortodoxulŭ« sunt în Grecia 7 mitropolițĭ, 11 archiepiscopĭ și 18 episcopĭ, a cărora întreținere îlŭ costă pe statŭ anualŭ 321,019 lei. Numěrulŭ bisericilorŭ este 7,518, éră alŭ mănăstirilorŭ 168, din carĭ 23 de călugărițe; din tóte mănăstirile sunt rom. cat. 7. In tóte mănăstirile se află 2116 monachĭ și 541 de călugărițe. Veniturile mănăstirilorŭ se urcă la suma de 2.018,892 lei, éră spesele la 1.247,064 lei. Ierarchĭ rom. cat. sunt: 3 archiepiscopĭ și 4 episcopĭ. După censulŭ bisericescŭ pentru anulŭ 1883 locuitorii în Rusia, peste 100 milióne la numěrŭ, sunt împărțițĭ în privința confesiunii, cum urméză: ortodoxĭ 65 de milióne, diferite secte 12 milióne, rom. cat. 8 milióne, protestanțĭ peste 3 milióne, armenĭ aprópe 2 milióne, jidanĭ și mahomedanĭ câte 3 milióne. Rusia are 59 de diecese cu 61 de episcopĭ, între carĭ sunt 3 mitropolițĭ și 17 archiepiscopĭ. Clericĭ mirenĭ séu albĭ sunt peste 100.000, ér călugărĭ 19,200. Acolo sunt 636 de catedrale, 41,147 de bisericĭ și 13,877 de capele. Mănăstirĭ sunt 385 de călugărĭ și 167 de călugărițe. Facultățĭ teologice sunt 4 cu 950 de studențĭ, ér seminare 53 cu 14,800 de studențĭ. In ultimulŭ anŭ au intratŭ în senulŭ bisericei ortodoxe 10,818 de inșĭ și anume 4,796 din păgânĭ, 3,295 din secte, 1,027 rom. cat., 700 protestanțĭ, 572 jidovĭ, 419 mahomedanĭ și 11 armenĭ.

***

Averea Rothschildilorŭ — Frații de Rothschild din Frankfurt pe Main, baronii Willy și Mayer Carolŭ au făcutŭ deunădĭ declarațiunea veniturilorŭ lorŭ spre a servi de basă la impositulŭ personalŭ. După acele documente baronulŭ Willy de Rothschild se bucură de unŭ venitŭ anualŭ de 4,788,000 mărcĭ sau 5,900,000 francĭ. Baronulŭ Mayer însă nu-i așa bogatŭ: elŭ nu póte cheltui într'unŭ anŭ mai multŭ de 4,560,000 mărcĭ séu 5,700,000 francĭ. E dreptŭ, că s'ar găsi unii sě se mulțuméscă cumai puținŭ.

LICITAȚIUNĬ.

Primăria urbei Tecuciu, licitațiă la 10 Februariu 1885, pentru construirea a 17 corpurĭ barace în piața principală a acestei urbe conform planului și devisului care se urcă la suma de 17.357 lei.

Comitetulŭ permanentŭ din jud. Brăila, licitațiă la 25 Februariu curentŭ atâtŭ la acestŭ comitetŭ, câtŭ și la acela alŭ jud. R.-Săratŭ, pentru construirea podului de peste apa Buzĕu, punctulŭ Zatinulŭ, valórea după devisŭ e de lei 56,563.

Comitetulŭ permanentŭ din jud. Vlașca, licitațiă la 30 Martiu 1885 pentru reparatulŭ, împetruirea și aprovisionarea cu petrișŭ a 13,800 metri linialĭ șoseaua de pe calea Giurgiu-Pitescĭ, costulŭ după devisŭ e de lei 283,667, ér garanția provisoriă 5% asupra acestei sume.

Căile ferate române, se cere furnitura a 500 pilоțĭ de stejarŭ de 12 metri lungime, la una din gările Vêrciorova-Focșanĭ și furnitura totŭ de 500 piloțĭ de stejarŭ de 12 metri lungime la una din gările Bêrlad-Tecuciu-Romanŭ și Adjud-Ocna. Amatorii vorŭ presenta ofertele deosebitŭ pentru fiecare furnitură la secția **P** până în diua de Mercurĭ 25 Febr. curentŭ st. nou.

Ministrulŭ de rěsboiu, avêndŭ necesitate de 10,000 hârșii de melŭ negru naturale, argăsite séu neargăsite, face cunoscutŭ celorŭ ce posedŭ asemenea hârșii, ca până la 16 Febr. curentŭ sě adresele Ministerului ofertele presentândŭ și modelŭ din hârșiile ce oferă.

Editorŭ: Iacobŭ Mureșianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurelŭ Mureșianu

Cursulŭ la bursa de Viena
din 23 Februarie st. n. 1885.

Rentă de aurŭ 4%	98.65
Rentă de hârtiă 5%	94 20
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	147.25
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	99.30
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	121.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	108.80
Bonurĭ rurale ungare	103.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	1C2.50
Bonurĭ rurale Banat-Timișŭ	102.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	102.—
Bonurĭ rurale transilvane	102 60
Bonurĭ croato-slavone	102.—
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	—.—
Imprumutulŭ cu premiu ung.	118 50
Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	118 70
Renta de hărtiă austriacă	83.69
Renta de arg. austr.	84.10
Renta de aurŭ austr.	107.30
Losurile din 1860	138 20
Acțiunile băncei austro-ungare	866 —
Act. băncei de creditŭ ung.	316.75
Act. băncei de creditŭ austr.	306.—
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.81
Napoleon-d'orĭ	$9.80\frac{1}{2}$
Mărcĭ 100 împ. germ.	60.50
Londra 10 Livres sterlinge	124.25

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 7 Februariu st. v. 1884.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%).	$89\frac{1}{2}$	—
Renta rom. amort. (5%)	$94\frac{1}{4}$	—
» convert. (6%)	$80\frac{1}{8}$	—
Împr. oraș. Buc. (20 fr.)	$31\frac{1}{2}$	—
Credit fonc. rural (7%)	100	—
» „ „ (5%)	$86\frac{1}{2}$	—
» » urban (7%)	$97\frac{1}{2}$	—
» » » (6%)	$90\frac{3}{4}$	—
» » » (5%)	$84\frac{3}{4}$	—
Banca națională a României	1180	—
Ac. de asig. Dacia-Rom.	300	—
« » » Națională	240	—
Aurŭ	$10\frac{1}{4}$%	—
Bancnote austriace contra aurŭ	—	—

Cursulu pieței Brașovŭ
din 24 Februarie st. n. 1885.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.83	Vênd.	8.88
Argint românesc	»	8 70	»	8.75
Napoleon-d'orĭ	»	9.78	»	9.80
Lire turcescĭ	»	10.98	»	11.—
Imperialĭ	»	9.98	»	10.—
Galbenĭ	»	5.70	»	5.76
Scrisurile fonc. »Albina«	»	100.50	»	101.—
Ruble Rusescĭ	»	129.—	„	130.—
Discontulŭ	»	7—10 % pe anŭ.		

Anunțămŭ acelorŭ onorațĭ cetitorĭ, carĭ vorŭ binevoí a se aboná la fóia nóstră de aicĭ încolo, că avemŭ încă în reservă numerĭ dela începutulŭ anului 1885 prin urmare potŭ sĕ aibă colecțiunea completă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei."

Mersulŭ trenurilorŭ

pe linia Predealŭ-Budapesta și pe linia Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta a căiei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ accelerat	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Bucurescĭ	7.15	—	—	—
Predealŭ	1.09	—	—	9.50
Timișŭ	1.33	—	—	10.15
Brașovŭ (	2.06	—	—	10.50
(	2.16	6.30	5.45	
Feldióra	2.44	7.09	6.28	
Apatia	3.03	7.41	7.07	
Agostonfalva	3.18	8.09	7.42	
Homorodŭ	3.51	8.53	8.51	
Hașfaleu	4.51	10.18	10.52	
Sighișóra	5.11	10.55	11.56	
Elisabetopole	5.39	11.36	12.43	
Mediașŭ	6.00	12.11	1.23	
Copsa mică	6.29	12.35	2.07	
Micăsasa	—	12.54	2.27	
Blașiu	7.02	1.29	3.06	
Crăciunelŭ	—	1.45	3.22	
Teiușŭ	7.38	2.26	4.15	
Aiudŭ	7.55	2.48	4.44	
Vințulŭ de susŭ	—	3.12	5.10	
Uióra	—	3.19	5.19	
Cucerdea	8.24	3.36	5.47	
Ghirisŭ	8.48	4.10	6.38	
Apahida	—	5.39	8.51	
Clușiu (	10.08	5·59	9.18	
(	10.18	6.28	8.00	
Nedeșdu	—	6.54	8.34	
Ghirbĕu	—	7.10	8.59	
Aghirișŭ	—	7.25	9.35	
Stana	—	7.49	10.16	
Huiedinŭ	11.33	8.11	11.04	
Ciucia	12.06	8.52	12.17	
Bucia	—	9.11	12.47	
Bratca	—	9.29	1.21	
Rév	12.25	9.52	2.05	
Mező-Telegd	1.11	10.27	3.08	
Fugyi-Vásárhely	—	10.46	3.39	
Várad-Velințe	—	10.56	3.55	
Oradia-mare (	1.49	11.04	4.06	
(	1.54	11.14	7.30	
P. Ladány	3.14	1.47	11.05	
Szolnok	5 10	4.40	2.37	
Buda-pesta	7.30	7.44	6.40	
Viena	2.00	6.20	2.00	

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ accelerat	Trenŭ omnibus
Viena	8.25	8.35	3.30	8.00
Budapesta	8.00	6.55	9.45	2.47
Szolnok	11.24	10.55	12.18	6.36
P. Ladány	2.01	2.04	1.59	10.09
Oradea mare (	4.11	5.13	3.20	
(	4.21	9.37	3.25	
Várad-Velencze	4.29	9.45	—	
Fugyi-Vásárhely	4.40	9.59	—	
Mezö-Telegd	5.02	10.28	3.56	
Rév	5.46	11.41	4.31	
Bratca	6.09	12.15	—	
Bucia	6.28	12.48	—	
Ciucia	6.52	1.48	5.28	
Huiedin	7.32	3.21	6.01	
Stana	7.51	3.54	—	
Aghiriș	8.12	4.34	—	
Ghirbĕu	8.24	4.52	—	
Nedeșdu	8.38	5.11	—	
Clușiu (	8.57	5.40	7.08	
(	9.23	6.00	7.18	
Apahida	9.50	6.29	—	
Ghiriș	11.15	8.14	8.29	
Cucerdea	12.04	9.49	8.53	
Uióra	12.12	9.58	—	
Vințulŭ de susŭ	12.19	10.07	—	
Aiudŭ	12.45	10.42	9.17	
Teiușŭ	1.15	11.32	9.40	
Crăciunelŭ	1.44	12.03	—	
Blașŭ	2.00	12.24	10.12	
Micăsasa	2.34	12.43	—	
Copșa mică	2.52	1.22	10.45	
Mediașŭ	3.27	2.24	11.07	
Elisabetopole	4.01	3.06	11.29	
Sigișóra	4.50	4.17	12.15	
Hașfaleu	5.08	4.51	12.30	
Homorod	6.47	7.07	1.32	
Agostonfalva	7.36	8.10	2.04	
Apatia	8.09	8.46	2.24	
Feldióra	8.41	9.20	2.44	
Brașovŭ (	9.20	10.15	3.15	
(	—	6.00	3.25	
Timișŭ	—	6.57	4.03	
Predealŭ	—	7.32	4.28	
Bucurescĭ	—	—	10.25	

Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Teiușŭ	2.39	9.50	8.20
Alba-Iulia	3.40	10.42	9.10
Vințulŭ de josŭ	4.04	11.09	
Șibotŭ	4.35	11.43	
Orăștia	5.02	12.13	
Simeria (Piski)	5.44	1.22	
Deva	6.05	1.48	
Branicĭca	6.34	2.21	
Ilia	7.01	2.54	
Gurasada	7.15	3.09	
Zam	7.49	3.48	
Soborșin	8.32	4.37	
Bĕrzova	9.19	5.30	
Conopŭ	9.40	5.58	
Radna-Lipova	10.16	6.38	8.24
Paulișŭ	10.32	6.56	8.41
Gyorok	10.48	7.15	9.01
Glogovațŭ	11.17	7.48	9.30
Aradŭ (	12.32	8.05	9.45
(	12.00	8.45	6.10
Szolnok	4.00	2.10	7.27
Budapesta	7.44	6.40	—
Viena	6.20	—	—

Budapesta-Aradŭ-Teiușŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	8.25	8.35
Budapesta	8.00	6.55
Szolnok	11.14	12.28
Aradŭ (	3.35	5.30
(	4.00	6.20
Glogovațŭ	4.16	6.39
Gyorok	4.47	7.19
Paulișŭ	5.02	7.39
Radna-Lipova	5.25	8.11
Conopŭ	5.57	8.49
Bêrzova	6.18	9.18
Soborșin	7.11	10.27
Zam	7.48	11.18
Gurasada	8.22	11.57
Ilia	8.40	12.27
Branicĭca	9.02	12.57
Deva	9.32	1.45
Simeria (Piski)	10.12	2.58
Orăștiă	10.47	3.46
Șibotŭ	11.14	4.20
Vințulŭ de josŭ	11.46	5.06
Alba-Iulia	12.21	6.15
Teiușŭ	12.53	7.00

Aradŭ-Timișóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Aradŭ	6.00	12.30
Aradulŭ nou	6.26	12.54
Németh-Ságh	6.51	1.19
Vinga	7.28	1.50
Orczifalva	7.49	2.12
Merczifalva	8.09	2.30
Timișóra	8.58	3.15

Simeria (Piski) **Petroșeni**

	Trenŭ omnibus
Simeria	3.08
Streiu	3.45
Hațegŭ	4.33
Pui	5.19
Crivadia	6.05
Banița	6.43
Petroșenĭ	7.00

Timișóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timișóra	12.25	5.00
Merczifalva	1.16	5.56
Orczifalva	1.34	6.16
Vinga	2.04	6.50
Németh-Ságh	2.25	7.11
Aradulŭ nou	2.54	7.44
Aradŭ	3.10	8.00

Petroșenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ omnibus
Petroșenĭ	8.56
Banița	9.37
Crivadia	10.09
Pui	10.48
Hațegŭ	11.26
Streiu	12.06
Simeria	12.37

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Tipografia ALEXI, Brașovŭ.